

מרכז ישיבות בני עקיבא בישראל ע"ר

דרישה למדרש - תקנת עזרא לקרוא בתורה במנחה בשבת וקריאה בתורה בשני ובחמישי (ב"ק פב ע"א)

נקודות ושאלות לעיון:

1. מהו יסוד תקנת הקריאה במנחה בשבת ומהו יסוד התקנה של קריאה בשני ובחמישי?
2. מי הם יושבי הקרנות? (השווה לתפילה הנאמרת בכניסה לבית המדרש [ברכות כח ע"ב] ובגירסה המובאת אצל הראי"ה קוק).
3. מה המיוחד בזמן המנחה?
4. [מי הם דורשי הרשומות ומדוע נקראו כך?]
5. עיין בפרשייה בתורה בשמות טו, מתי היא נאמרה - קודם מתן תורה או אחריו, וכיצד יובנו שאר פרטי המעשה שם ע"פ דרשת הגמ' אצלנו?
6. מדוע שלשה ימים בלא מים הינו מצב כה מסוכן לישראל?
7. "עמדו נביאים שביניהם..." והיכן הוא משה רבנו?
8. מדוע נבחרו דוקא ימי שני וחמישי (ולא שלישי ורביעי כך שהיה סדר של יומיים בלא תורה יומיים תורה ושוב יומיים בלא תורה כששבת הינה מוקד השבוע)?
9. מדוע לתקן כנגד כהנים לויים וישראלים, מהי המשמעות להקבלה זו?
10. מה חידש עזרא בתקנת עשרה פסוקים כנגד עשרה בטלנין?

נקודות לדיון:

- א. השוואת התורה למים (עיין סידורו של ר"ע וטורנוסרופוס הרשע בברכות סא ע"ב)
- ב. מקומה של קריאת התורה בציבור, בחינוך הציבור.

מקורות לעיון:

1. שיטה מקובצת (על יושבי קרנות)
2. מהרש"א
3. בן יהודע
11. הראי"ה קוק, עולת ראי"ה א עמ' שמג; שו"ת אורח משפט עמ' רעג; הסכמות ראייה עמ' 92
4. חידושי המאירי במגילה כא ע"א
5. אוצר מפרשי התלמוד ב"ק כאן
6. דרשות חתם סופר לשבת שובה
7. מהר"ל, תפארת ישראל פרק כו; דרך חיים פרק ד משנה יד; נצח ישראל פרק כו
8. מכתב מאליהו ח"ג עמ' 180
9. לאמונת עתנו ח"א עמ' קצא והלאה
10. הרב יוסף דב סולוביצ'יק, שיעורים לזכר אבא מארי, "תקנת משה", חלק א עמ' ריג-רל; "קריאת התורה בשבת בשני ובחמישי", חלק ב, עמ' קעו-קצז. [ראה עוד: הרב יהודה זולדן, "מעמד הקהל וקריאת התורה בבית הכנסת", מועדי יהודה וישראל, עמ' 175-178].

מרכז ישיבות בני עקיבא בישראל ע"ר